

OILAVIY BIZNES SUB'EKTLARINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH ZARURLIGI VA UNING ASOSIY YO'NALISHLARI.

Jahongir Ergashev Toshpulat o'g'li

*Namangan muxandislik texnologiyalar instituti Iqtisodiyot-tarmoqlar bo'yicha
yo'nalishi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada biz oilaviy tadbirkorlik sub'ektlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashga bo'lgan muhim ehtiyojni ko'rib chiqamiz va ushbu korxonalar muvaffaqiyatini kuchaytirish uchun hukumatlar oldida turgan asosiy yo'nalishlarni ko'rib chiqamiz. Oilaviy tadbirkorlik oldida turgan muammolarni tushunish va davlat aralashuvi o'zgarishlarga olib kelishi mumkin bo'lgan strategik yo'nalishlarni aniqlash haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: oilaviy tadbirkorlik, davlat, jamiyat, iqtisodiy o'sish, iqtisodiyot, pul.

Oilaviy biznesni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashga, aholining ishchanlik faolligini va tadbirkorlik tashabbuslarini rag'batlantirishga, aholi bandligini ta'minlash bo'yicha davlat xizmatlaridan foydalanish imkoniyati, sifati va tezkorligini oshirishga qaratilgan bir qator normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilindi. Ular toifasiga "Oilaviy tadbirkorlik to'g'risida" gi qonuni, Yuridik shaxs tashkil etmasdan oilaviy tadbirkorlik va hunarmandchilik faoliyatini amalga oshirish tartibi to'g'risidagi nizom (O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2012 yil 19 iyuldagi qarori), O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 20 dekabrda "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish va aholining daromad manbalarini kengaytirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" gi qarori, "Har bir oila - tadbirkor" Davlat dasturi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 27-martdagi "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish dasturlari doirasida amalga oshirilayotgan qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" gi PQ-5041-son qarori, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 07.06.2018 yildagi "Har bir

oila - tadbirkor" dasturini amalga oshirish to'g'risida"gi PQ-3777-son qarori, "Har bir oila - tadbirkor" dasturi bo'yicha kreditlar berish tartibi to'g'risida"gi nizom (2018-yil 9-iyun, ro'yxat №3022)2, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Aholi bandligini ta'minlash borasidagi ishlarni takomillashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2018 yil 14 iyuldagi PQ-3856-sonli Qarori, 2021 yil 3 dekabrda "Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish masalalari bo'yicha hokim yordamchilari faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi hamda "Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish bo'yicha davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari to'g'risida"gi farmonlari va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni misol keltirish mumkin. Oilaviy tadbirkorlikning muhimligini anglagan holda, ularning barqarorligi va muvaffaqiyatini ta'minlashda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega. Davlat tomonidan oilaviy biznesni qo'llab-quvvatlashning asosiy usullaridan biri moliyaviy yordam dasturlari hisoblanadi. Bu, ayniqsa, oilaviy korxonalar uchun mo'ljallangan past foizli kreditlar, grantlar va subsidiyalardan foydalanishni o'z ichiga olishi mumkin. Moliyaviy yordam ko'rsatish orqali davlat oilaviy korxonalariga moliyaviy qiyinchiliklarni yengib o'tishda, rivojlanish imkoniyatlariga sarmoya kiritishda va iqtisodiy noaniqliklarni bartaraf etishda yordam berishi mumkin. Oilaviy tadbirkorlik subyektlari uchun soliq imtiyozlari va imtiyozlarini joriy etish o'sish, qayta investitsiya va merosni rejalashtirishni rag'batlantirishi mumkin. Davlat oilaviy korxonalariga soliq yukini kamaytirish orqali uzoq muddatli barqarorlik va uzluksizlikni rag'batlantirishi, biznesning rivojlanishi va boyluklarini kelajak avlodlarga o'tkazish imkonini beradi. Vorislikni rejalashtirish oilaviy biznesning muhim jihati bo'lib, yetakchilik va mulkchilikning avloddan avlodga silliq o'tishini ta'minlaydi. Davlat oilaviy tadbirkorlikni har tomonlama vorislik rejalalarini ishlab chiqishda qo'llab-quvvatlashi, rahbarlar va mulkdorlarning keyingi avlodini tayyorlash uchun yo'l-yo'riq, resurslar va o'qitish bilan ta'minlaydi. Murakkab tartibga solish talablari oilaviy biznes, ayniqsa resurslari cheklangan kichik korxonalar

uchun qiyinchiliklar tug'dirishi mumkin. Normativ-huquqiy hujjatlarni soddalashtirish, ularga rioya etish jarayonlarini tartibga solish va ma'muriy yuklarni kamaytirishda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanayotgani oilaviy tadbirkorlik faoliyati va rivojlanishi uchun yanada qulay muhit yaratishadi. Bozorlarga, tarmoqlarga va biznes imkoniyatlariga kirishni osonlashtirish oilaviy biznesning rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega. Davlat oilaviy korxonalarini tarmoq uchun platformalar yaratish, hamkorlikni rivojlantirish va mahalliy va xalqaro miqyosda boshqa korxonalar bilan hamkorlikni rivojlantirish orqali qo'llab-quvvatlaydi. Oilaviy biznes egalari va xodimlari uchun malaka oshirish va o'qitish dasturlariga sarmoya kiritish ularning imkoniyatlarini oshirish, mahsuldorlikni oshirish va innovatsiyalarni rivojlantirishga yordam beradi. Davlat oilaviy tadbirkorlik ehtiyojlariga moslashtirilgan tegishli kadrlar tayyorlash va resurslarni ta'minlash uchun ta'lim muassasalari va sanoat birlashmalari bilan hamkorlik qiladi. Axloqiy me'yorlarni qo'llab-quvvatlash va mas'uliyatli biznes amaliyotlarini targ'ib qilish oilaviy biznesning obro'si va barqarorligi uchun juda muhimdir. Davlat oilaviy korxonalarda oshkoralik, halollik va korporativ ijtimoiy mas'uliyatni rag'batlantiradigan, ularning ishonchliligini oshiradigan tashabbuslarni qo'llab-quvvatlaydi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, oilaviy tadbirkorlik sub'ektlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash avlodlar boyligini tarbiyalash, iqtisodiy yuksalish va bu korxonalar merosini asrab-avaylashda muhim ahamiyat kasb etadi. Davlat oilaviy tadbirkorlikning o'ziga xos ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan maqsadli siyosat, dastur va tashabbuslarni amalga oshirish orqali ularning muvaffaqiyati va uzoq umr ko'rishi uchun qulay sharoit yaratishi mumkin. Davlat organlari, soha vakillari va oilaviy tadbirkorlar o'rtasidagi hamkorlik oilaviy korxonalar barqarorligi va farovonligini kelajak avlodlar uchun ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 20 dekabrda "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish va aholining daromad manbalarini kengaytirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarori

2.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Aholi bandligini ta'minlash borasidagi ishlarni takomillashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2018 yil 14 iyuldagi PQ-3856-sonli Qarori

3.Djumanazarovna K. G. The role of the state in the formulation of innovation strategy in industrial enterprises //Academy. - 2020. - №. 4 (55). - C. 36-38.

4.Duckworth-Chambless T., Quinones A., Mathiassen L. A Model to Manage Succession in Family Business //Available at SSRN 4322700. - 2023.

5.Khasanova G. D., Kh Y. Y. Government support for the formation of innovative strategy //European research. - 2020. - №. 5. - C. 63.

6.Nematovna R. N. Features of Socio-Economic Development of Regions in the Digital Economy //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF THEORETICAL & APPLIED SCIENCES. - 2021. - T. 2. - №. 4. - C. 179-183.